

ČASTO KLADENÉ DOTAZY

1. Co přináší uživatelům portfolia, že si ho vedou?

- rozvoj jejich autonomie při učení se cizím jazykům
- spoluvytváření vlastního procesu učení na podkladě sebraných výsledků
- prezentační materiál při změně školy nebo při konkurzech
- evropská srovnatelnost cizojazyčných dovedností

2. Mají uživatelé portfolia sledovat růst jen v jednom cizím jazyce?

Ne. EJP má podporovat učení se cizím jazykům ve výuce a mimo ni a dávat celkový přehled o cizojazyčných znalostech svého majitele, i kdyby se jednalo někdy o znalosti částečné / jen některých komponent/ jazykových prostředků.

3. Pro jaké věkové skupiny jsou deskriptory formulovány?

Deskriptory se minimálně liší ve formulaci, ale pro děti jsou velmi zjednodušeny (viz portfolio pro žáky do 10 let).

4. Má význam zapojovat do práce s portfoliem i ty, kteří se učí velmi pomalu?

Díky detailním popisům se mohou i ti, kteří se učí pomalu přesvědčit, že již něco v jazyce umí, tato práce jim může poskytnout motivaci. Je ale zapotřebí rozdělit velké pokroky, které jsou formulovány pomocí deskriptorů v portfoliu na menší a ještě detailnější kroky (např. naučil jsem se/ ovládám 10 nových výrazů k tématu nakupování apod.)

5. Kde a kdy pracují majitelé portfolií s tímto nástrojem?

Práce s portfoliem má podporovat samostatnost a odpovědnost za vlastní učení. Toto je však možné vidět pouze jako cílovou dovednost, tj. ti, kdo se učí cizí jazyk k této dovednosti musí být systematicky vedeni již ve výuce.

6. Jak mohu integrovat práci s portfoliem do své výuky, aniž bych to bylo příliš časově náročné?

Nejde ani tak o to, aby se často pracovalo s jednotlivými částmi portfolia, ale spíše o změnu myšlení ve výuce. Při její přípravě je zapotřebí vymezit prostor aktivitám jako je reflexe – hodnocení – plánování (*Umím to už? Jak poznám, že to umím? Ne, ještě to dobře neumím, stanovám si to jako svůj blízký cíl. Co mi může pomoci, abych se to naučil?*) Takové otázky by měly být zakomponovány do výuky. Tím se také vytvářejí přirozené náměty k diskusi a někdy také změny v plánu výuky, protože autonomní studující se případně mohou podílet na plánování a realizaci některých učebních kroků.

7. Jak často mají být zpracovávány záznamy do Jazykového pasu?

Jazykový pas má v první řadě informativní funkci, podává zprávu o identitě a schopnostech/dovednostech svého majitele v cizích jazycích. Nejdříve se proto doporučuje zadat osobní údaje a historii učení se cizím jazykům. Pokud je alespoň v jedné dovednosti dosažena jedna jazyková úroveň, lze to zapsat také do Jazykového pasu. Přitom musíme mít na paměti, že u různých studentů to bude v jiný čas. Obecně lze říci, že se doporučuje dělat záznamy do Jazykového pasu (datum) pod vedením vyučujících alespoň jednou za rok.

8. Jak často mám pracovat s tabulkami pro sebehodnocení?

Zpočátku je zapotřebí po poměrně dlouhou dobu vést uživatele portfolia k seberefektivnímu myšlení o vlastním učení, o učebních strategiích a o tom, co již umí. Přímo s tabulkami by ale člověk měl pracovat nanejvýše 2-3x za rok, například na začátku a na konci semestru, ale hlavně tehdy, kdy větší množství účastníků podle svého sebehodnocení a hodnocení vyučující může dosáhnout nové úrovně.

9. Kdy dosáhnou žáci/studenti určitou úroveň? Mohou dělat ještě chyby?

Jedná se o zvládnutí komunikativní situace, chyby, které nebrání v porozumění, nehrají důležitou roli. Vždy\ budou jedni studující lepší a nebudou dělat téměř žádné chyb, jiní horší a přesto dosáhnou komunikativní záměr. Obdobně jako v autoškole.

10. Lze od majitelů portfolií očekávat, že se budou hodnotit upřímně a zodpovědně?

V podstatě lze očekávat, že po určité době školení se budou umět uživatelé portfolia ohodnotit správně. Jedná se o proces a také o individuální charakterové rozdíly mezi uživateli. Možná se v průběhu času tuto schopnost někteří naučí lépe.

11. Jak mohu pomoci učícím se žákům, aby se uměli dobře ohodnotit?

K tomu uvedme například: diskuse o kritériích, konkrétní role podle deskriptorů, zážitky z ciziny, srovnání sebehodnocení a objektivního hodnocení- výukový příklad „Běh na dlouhou trať“.

12. Jakou pozici má jazyková správnost?

Jazyková správnost je podřízená dané úrovni a realizaci komunikativního záměru. Jde o plánování výuky a pohled na ni: cílem je naučit se dorozumět, nikoliv určitou strukturu.

13. Mají se tabulky pro sebehodnocení používat také jako nástroje pro zkoušení?

EJP je průvodcem učení, v žádném případě to není nástroj pro zkoušení. EJP je majetkem jeho uživatele – pomyslete na to, jak by se to odrazilo v sebehodnocení.

14. Jaké práce patří do Sbírky prací a dokumentů?

Pro podporu autonomie by se mohli učící se sami rozhodovat, které materiály do sbírky zařadí. Důležité je, aby jim vyučující dokázal poradit. Materiály mají být uvedeny v seznamu a pro určité příležitosti a prezentace různě přeskupovány.

15. Zůstávají příklady vlastních produktů v části Sbírka prací a dokumentů napořád nebo mohou být obměňovány?

Obojí přístup je možný, důležité je materiály datovat.

16. Mají být práce pro část Sbírka prací a dokumentů nejdříve opraveny?

Ne, není to nutné. Případně můžete zaznamenat chyby tužkou. Uživatel portfolia může neopravené práce také zařadit do kategorie : Neopravené práce.

17. EJP a hodnocení: Jak lze hodnotit práci s EJP?

V pilotní fázi se ukázalo, že i když je EJP majetkem studujícího, je užitečné dát tomuto nástroji v rámci školní práce větší důležitost tím, že bude včleněna do výuky. Doporučuje se udělovat bonusové body za pečlivé vedení portfolia a za spolupráci v tomto ohledu.

18. Jaký je rozdíl mezi EJP a vzdělávacími standardy?

EJP je individuální dokument, který dokumentuje také kontinuitu učení, standardy vycházejí z výkonů většího počtu studujících k určitému bodu jejich učení se cizím jazykům.

19. Kde bývá EJP uloženo?

Majetek každého jednotlivce by měl patřit jemu osobně. U mladších žáků se doporučuje úschova ve škole a občasná ukázání rodičům doma.

20. Co se stane se starými tabulkami pro sebehodnocení?

Ty vyplněné tabulky mohou být uschovány ve Sbírce prací a dokumentů.

21. Odkud získají majitelé portfolií nové tabulky pro záznamy v jiných jazycích?

Jednotlivé tabulky lze kopírovat.

22. Mají být do práce s tipy pro efektivní učení zapojeni také učitelé/rodiče?

Každý pohled přináší nové zkušenosti a může být nápomocný.